ההסתדרות הציונית העולמית
World Zionist Organization

לשכת מנכ"ל ההסתדרות הציונית העולמית | Director General W.Z.O

ח' תשרי תשע"ט

17 ספטמבר 2018

לכב'

עליזה שרייר

מפקחת תוכנית נעל"ה

המנהל לחינוך התיישבותי

<u>משרד החינוך</u>

שלום וברכה,

הנדון: <u>הפעלת פרויקט נעל"ה על ידי ההסתדרות הציונית העולמית</u>

במענה לפנייתכם אלינו ובהמשך למכתבו של מר אברהם דובדבני, יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית, מיום 16.7.18 וכן בעקבות השיחה המפורטת שקיימנו איתכם ועיון במסמכים הקשורים להפעלת פרויקט נעל"ה, נראה לנו שאנחנו יכולים לקבל את האחריות להפעלת התוכנית ונשמח לקבל אישורכם להתקשרות בפטור ממכרז בין המינהל לחינוך התיישבותי במשרד החינוך לבין ההסתדרות הציונית העולמית (להלן: הצ"ע).

<u>רקע כללי ומעמד הצ"ע</u>

ההסתדרות הציונית העולמית הוקמה, כידוע, בקונגרס הציוני הראשון בבאזל ב- 1897. מאז, פעלה הצ"ע וממשיכה לפעול לחיזוק החינוך היהודי-ציוני, להפצת העברית בתפוצות, לעידוד העלייה לארץ ישראל, לפיתוח ההתיישבות וביסוסה, להידוק הקשר עם מדינת ישראל ולעידוד הגשמה ציונית. אלו, בנוסף למטרות ולמשימות לאומיות אחרות שלקחה הצ"ע על עצמה (בדרך כלל בעידוד, בשיתוף ובתמיכת ממשלת ישראל). מדינת ישראל הכירה בסמכותה של הצ"ע לעסוק בנושאים אלו במשך כל שנות קיום המדינה ונתנה לכך ביטוי בחקיקה ובתקנות כפי שיבואר לקמן. בשנת 1929 הקימה הצ"ע את הסוכנות היהודית לארץ ישראל והטילה עליה ביצוע חלק מהמשימות. במשך השנים, ועם שינוי הצרכים והנסיבות, השתנתה גם חלוקת התפקידים בין המוסדות. תיאום הפעולות ושיתוף הפעולה בין המוסדות נמשך עד היום, בתיאום גם עם ממשלת ישראל. הצ"ע הינה תאגיד ללא כוונת רווח, המוכר בישראל כאישיות משפטית עפ"י חוק מעמדן של ההסתדרות הציונית העולמית ושל הסוכנות היהודית לארץ-ישראל, תשי"ג- 1952 (להלן: "חוק המעמד"). ממשלות ישראל לדורותיהן הכירו במעמדה המיוחד של הצ"ע, החל בחקיקת "חוק המעמד" המקורי ועל פי תיקונו במשך השנים, כולל התיקון מס' 3 מאפריל 2017 (ס"ח תשע"ז מס' 2625). בהתאם לאמור ב"חוק המעמד", נכרתה אמנה בין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הציונית העולמית, תחילה בשנת 1952 ובהמשך בשנת 1979.

רח' המלך ג'ורג' 48 , ת.ד 92, ירושלים מיקוד 9100002 | 48 King George St., P.O.B. 92, Jerusalem 9100002
טל tel +972-2-6202810 | פקס fax +972-2-6202598
elic@wzo.org.il | www.wzo.org.il

בחוק ובאמנה הוגדרו המטרות הציבוריות של הצ"ע שהן, בין השאר: עידוד העלייה, התיישבות, העצמת הזהות היהודית בתפוצות, חינוך והנחלת השפה העברית. המדינה גם מצאה לנכון לאפשר התקשרויות עם הצ"ע לביצוע מטרותיה הציבוריות בפטור ממכרז, בהתאם לאמור בתקנה 3(19) (א) לתקנות חובת המכרזים, תשנ"ג - 1993.

<u>מבנה ארגוני של הצ"ע</u>

החל משנת 2010 הופרד תפקיד היו"ר בין הצ"ע והסוכנות היהודית. בקונגרס הציוני ב- 2010 נבחר מר אברהם דובדבני כיו"ר הצ"ע. בעקבות פיצול תפקיד היו"ר נעשה תהליך אסטרטגי מתמשך ונקבע כי הצ"ע תעסוק ב:

1. חינוך ציוני.
2. חינוך בתפוצות.
3. עברית בתפוצות.
4. עידוד העלייה. הסוכנות ממשיכה לטפל בעלייה עצמה.
5. התיישבות.
6. מאבק באנטישמיות.

בשנים האחרונות, חל גידול דרמטי בפעילות הצ"ע במימוש מטרותיה. כדי להתאים את המבנה הארגוני לצרכים ולביקוש הגובר, הוקמו בהצ"ע 2 מחלקות חדשות: מחלקה לחינוך ומחלקה לעידוד עלייה. זאת בנוסף למחלקות הוותיקות יותר (ההתיישבות, פעילות ציונית בישראל, פעילות ציונית בתפוצות, מפעלים ציוניים, שירותים רוחניים בתפוצות וכספים).

<u>יישום תכנית נעל"ה</u>

מילות המפתח ליישום תכנית נעל"ה במסגרת המבנה הארגוני של הצ"ע הן: פריסה בשטח. הצ"ע פרוסה בשטח במספר דרכים ולכל אחת מהן יש יתרון בהקשר של נעל"ה. למען הקיצור, אציין את הדברים בכותרות בלבד. כל אחד מהם הוא "חי הנושא את עצמו" ומפעיל בסביבתו פעילות רחבה ומגוונת.

1. <u>מורים שליחים</u>. באחריותנו היום כ- 170 מורים שליחים בחינוך הפורמאלי בתפוצות, למעט בריה"מ לשעבר.
2. <u>מחנכים ישראלים</u>. החל משנה"ל תשע"ז הטיל עלינו משרד החינוך ניהול והפעלת פרויקט מחנכים ישראלים בתפוצות. יש במסגרת זו 20 בתי ספר בנוסף לאמור בסעיף 1.

רח' המלך ג'ורג' 48 , ת.ד 92, ירושלים מיקוד 9100002 | 48 King George St., P.O.B. 92, Jerusalem 9100002
טל +972-2-6202810 tel | פקס +972-2-6202598 fax
elic@wzo.org.il | www.wzo.org.il

3. מרכזי הכנה לעלייה. היום פרוסים ומטופלים על ידינו כ- 230 מרכזי הכנה לעלייה/אולפנים בארצות היעד שבטיפולנו.

4. נציגי הצ"ע. במספר מדינות שיש בהן אוכלוסייה יהודית משמעותית אנו פועלים באמצעות שליחים-נציגים. המדינות הן: ארה"ב (בחוף המזרחי והמערבי) וקנדה, אמריקה הלטינית, צרפת ובלגיה, בריטניה ואירלנד.
5. עובדים מקומיים. בהעדר שליח, אנו מעסיקים עובדים מקומיים בשירות המחלקות השונות.
6. פדרציות ציוניות. בחלק גדול מהמדינות יש פדרציות ציוניות פעילות שהקשר לישראל הוא עיקר עיסוקן ומנהלים אותן אנשים שמשקיעים זמן ומרץ לקידום מטרות הציונות.
7. ארגונים ציוניים וזרמים דתיים. בתנועה הציונית יש מספר ארגוני נשים: ויצ"ו, אמונה ונעמ"ת וכן ארגונים נוספים כגון בני ברית, מכבי ואחרים. סביב שולחן ההנהלה הציונית יושבים גם נציגי הזרמים הדתיים הציוניים (רפורמים, קונסרבטיבים ואורתודוכסים) החברים בהסתדרות הציונית.
8. פעילות הצ"ע בישראל. מחלקות הצ"ע פועלות בישראל בתחומים שונים ובאמצעים מגוונים במטרה לקדם את החינוך הציוני ומטרות הציונות.

כל אלו מהווים חלק בלתי נפרד מהצ"ע ומנוהלים במערכת ארגונית הירארכית של 8 מחלקות, מנכ"ל ויו"ר. ברגע שתתקבל החלטתכם בקשר להפעלת נעל"ה, נוכל להפעיל את מינהלת נעל"ה באופן מקצועי, כמתבקש, באחריות כוללת של המערכת הארגונית של הצ"ע ולהיעזר באמצעי המעטפת הנ"ל להרחבת התוכנית והעמקת החדירה של הרעיון המצוין הזה בקרב שכבות נוספות של האוכלוסייה.

שיתוף הפעולה עם הסוכנות היהודית ועם גורמים אחרים רלבנטיים יימשך כדי לגרום להצלחה מרבית של התוכנית.

חזון הצ"ע ותוכנית נעל"ה

תוכנית נעל"ה היא תוכנית התואמת באופן מדויק את המטרות והתפקידים של הצ"ע. זוהי תוכנית חינוכית המעודדת עליית נוער והוריהם לישראל כאשר החינוך הציוני והרעיון הציוני מנחים את רוח התוכנית. לאור המתואר לעיל, יש לנו עניין בקיום התוכנית ונוכל לבצעה בתוך שאר הפעילות הציונית שאנו מקיימים ונראה לנו שממשלת ישראל תפעל נכון אם תאשר את הטלת המשימה על ההסתדרות הציונית העולמית.

הפעלת התוכנית על ידי הצ"ע - הלכה למעשה

תוכנית נעל"ה היא תוכנית מורכבת הדורשת רגישות, אחריות, יכולות ניהול, תשתית ארגונית ומנהלית ומקצועיות רב תחומית כפי שהוכח בכל שנות פעילותה. קראנו את תחומי הפעילות, פירוט התפקידים הנדרשים ואת הדרישות הפרופסיונליות המפורטות במתווה התוכנית. ברור שכל אלו מחייבים אותנו

ההסתדרות הציונית העולמית
World Zionist Organization

לשכת מנכ"ל ההסתדרות הציונית העולמית | Director General W.Z.O

להיערכות מתאימה ונראה לנו שאנו מסוגלים לכך, עקרונית, על בסיס הניסיון הרב שצברנו (כולל הניסיון האישי של הח"מ), היכולת הארגונית הקיימת והפריסה בשטח.

בכוונתנו להפעיל את תוכנית נעל"ה באמצעות מינהלת, כנדרש על ידכם ולהעמיד לרשותה את כל הכלים הארגוניים והמנהליים הדרושים, כגון: העסקת העובדים באופן ישיר כמקובל בהצ"ע. שכירת משרדים מתאימים וכיו"ב. לצורך כך, נצטרך להתחיל בלימוד הפרטים והתקציב המיועד ובחפיפה עם הגורמים המפעילים את המינהלת.
תהליך ההיערכות על כל מרכיביו עשוי להימשך מספר חודשים ולכן אנו מבקשים לקבל עד 15.11.18 החלטה מאושרת ע"י ועדת הפטור להתקשרות איתנו וכן מסגרת תקציבית לשנה"ל תש"פ. זאת, כדי שנוכל לקבל אחריות מליאה ב-1.9.19.

<u>לסיכום</u>

אין ספק ש"אין מפעל יותר נעלה מנעל"ה " (כדברי יצחק רבין ז"ל) והפעלת התוכנית כראוי היא מטרה ציבורית ממדרגה ראשונה. אין ספק שההסתדרות הציונית היא הגוף הממלכתי, הממוסד, המבוסס, המנוסה, המקצועי והראוי לקבל לאחריותו את מינהלת נעל"ה ולהפעיל את תוכנית נעל"ה באחריות וברגישות. וכל זה עולה בקנה אחד עם כוונת המחוקק לאפשר מתן פטור ממכרז בהתקשרות עם הצ"ע לצורך ביצוע מטרותיה הציבוריות. אשר על כן, נשמח לקבל אישורכם לכך.

בתודה על שיתוף הפעולה,

אלי כהן
מנכ"ל ההסתדרות הציונית העולמית

העתק: מר אברהם דובדבני, יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית

רח' המלך ג'ורג' 48 , ת.ד 92, ירושלים מיקוד 9100002 | 48 King George St., P.O.B. 92, Jerusalem 9100002
טל tel +972-2-6202810 | פקס fax +972-2-6202598
elic@wzo.org.il | www.wzo.org.il

מר ניר ברלוביץ
מר חיים ביטרן
גב' אפרת הלוי - שרעבי
מר משה פריילזר - יועץ בכיר ליו"ר ההסתדרות הציונית העולמית

רח' המלך ג'ורג' 48 , ת.ד 92, ירושלים מיקוד 9100002 | 48 King George St., P.O.B. 92, Jerusalem 9100002
טל tel +972-2-6202810 | פקס fax +972-2-6202598
elic@wzo.org.il | www.wzo.org.il